

Tajný audit SÚKLu odtajněn. A spustil přestřelku

novinky.cz/clanek/domaci-tajny-audit-suklu-odtajnen-a-spustil-prestrelku-40460229

Porušení zákona audit neodhalil, upozornil ale na možný střet zájmů u desítek zaměstnanců, nedostatky u zadávání veřejných zakázek a nevhodné využívání budov i vlastních IT pracovníků a doporučil nápravu. Především u nákupů.

Názory expertů na zjištění auditorů se rozcházejí. Závěry se podle některých nevyvíkají tomu, s čím se potýká řada institucí ve zdravotnictví. Alarmující jsou však podle protikorupční organizace Transparency International výtky k zadávání zakázek.

„Závěrečná zpráva o forenzní prověrce poukazuje na mnoho více či méně závažných pochybení SÚKL. Zásadní z pohledu hospodárného nakládání s veřejnými zdroji jsou především závěry z oblasti IT a zadávání veřejných zakázek,“ uvedla právnička organizace Petra Audová.

Válek k odvolání šéfky SÚKL: Zadala audit s tajnými výsledky. To jsem ještě nezažil

Ředitel organizace Hlídač státu Michal Bláha ke zprávě řekl: „Zmiňované problémy mi přijdou relativně normální, ale soudím pouze ze zprostředkovaných informací. Pro jednoznačné hodnocení bych potřeboval přístup k podkladovým materiálům.“

Zkušenější a slavnější herci jsou náročnější. Stojí jen o role, kde je co hrát

Seznam Native

Audit si po nástupu do funkce, tedy loni v září, nechala vypracovat společností KPMG nově jmenovaná ředitelka ústavu Kateřina Podrazilová. Zaměřil se na období od září 2018 do září loňského roku a kontroloval třicet zakázek, zejména z oblasti IT.

Veškeré výtky management ústavu odmítá a přístup auditorů kritizuje. Neměli podle nich úplné informace, ani se po nich nepídili.

Zakázky na míru?

„Identifikovali jsme neobvyklé trendy při nakládání s majetkem a nestandardní či rizikové transakce SÚKL, včetně případů střetu zájmů současných nebo minulých vedoucích zaměstnanců ústavu ve vztahu k dodavatelům dodávek, služeb a stavebních prací pro SÚKL,“ uvádí zpráva auditorů.

Nejčastěji výtky míří k tomu, že ústav uzavíral víckrát smlouvy s firmami, které se přihlásily se svou nabídkou jako jediné, a neměly tak žádnou konkurenci. Nebylo možné vybrat ekonomicky nejvýhodnější variantu. Třeba u eReceptu vítězná firma později zvýšila cenu o 3,8 milionu korun, což byla zhruba čtvrtina původně dohodnuté ceny.

Za situace, kdy jde o veřejné zakázky v objemech desítek až stovek milionů korun, jsou tyto závěry značně alarmující a vyvolávají pochybnosti o řádném fungování tohoto úřadu

Tady jsou experti s auditory zajedno. Nejde sice o nelegální postup, ale výtka, že tím výběrové řízení pozbylo smyslu, je podle nich objektivní.

„Z deseti společností, které fakturovaly za prověřované období SÚKL nejvíce, bylo analyzováno sedm. Z nich jen u jedné nebyly zjištěny žádné nedostatky, a to jen proto, že byla navázána na dynamický nákupní systém Ministerstvem vnitra,“ upozornila Audová.

U zbylých zakázek mělo dojít k chybám při jejich zadávání, možnému diskriminačnímu postupu a k tomu, že vítězný dodavatel nedoložil, zda splňuje kvalifikační kritéria.

„Za situace, kdy jde o veřejné zakázky v objemech desítek až stovek milionů korun, jsou tyto závěry značně alarmující a vyvolávají pochybnosti o řádném fungování tohoto úřadu,“ dodala.

Ústav trvá na tom, že výběr firmy, která podala nabídku jako jediná, je legální. S nabídkou jedné firmy se často setkávají podle ekonoma zdravotnictví Pavla Hroboně nemocnice, když chtějí vysoutěžit nový IT systém. Kvůli velké poptávce nemají firmy dostatečné kapacity na včasné instalace softwarů.

V létě kontrola z NKÚ

Výhrad ale měli auditoři více. Za pronájem sídla v Benešovské ulici platí ústav údajně víc, než je obvyklá tržní cena v lokalitě. Z dokumentů a veřejných dat zjistili, že 44 zaměstnanců mělo platné živnostenské oprávnění anebo bylo vlastníky či statutárními zástupci v obchodních společnostech. Ústav tvrdí, že jen dvě zaměstnankyně někde figurovaly jako jednatelky, funkce se už vzdaly. Ostatní mají funkce ve společenství vlastníků jednotek a nepodnikatelských subjektech, což zákon dovoluje.

V principu nevidí část oslovených expertů problém v tom, že si ústav najímá vedle svých zaměstnanců i osm ajiťáků přes externí firmu, konkrétně společnost IBA. Zpráva ale tvrdí, že se může jejich práce překrývat, služby nasmlouvané společnosti jsou neobvykle nízké a není jisté, zda vykázané odpracované hodiny odpovídají realitě.

„Bohužel auditoři s odpovědnými zaměstnanci za jednotlivé útvary přímo nekomunikovali a nebyl projev jakýkoliv zájem o doložení těchto skutečností,“ hájí se ústav.

Bláha považuje v řadě bodů argumentaci společnosti KPMG za „plytkou, nepřesnou či obecnou“. Ministerstvo zahájilo v ústavu veřejnosprávní kontrolu a požádalo o kontrolu i Nejvyšší kontrolní úřad. Uskutečnit se má v létě.

Proč byly výsledky tajné?

Celá zpráva je označena jako tajná, není zjevné proč. Exředitelka Podrazilová je přesvědčena, že právě audit byl důvodem, proč ji nečekaně ministr z funkce po necelých třech měsících odvolal. Válek to odmítá a tvrdí, že problémů bylo víc.

Ještě před týdnem tvrdil, že závěry auditu k dispozici nemá, byť je ústav přímo řízenou organizací ministerstva a podléhá mu. Argumentoval tím, že auditorská společnost označila audit za tajný a hrozily by za to sankce.

Ústavní právník a odborník na autorské právo Ondřej Preuss to považuje za absurdní, možná až účelové. „Rozhodně tam nebude nějaká autorskoprávní ochrana,“ řekl. „Domnívám se, že by se našly argumenty, proč by mělo být možné zpřístupnit takový audit ministerstvu a příslušnému ministrovi,“ míní.

Válek odvolal šéfkou SÚKL. Nevydržela ani tři měsíce

